

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 23.12.2005
KOM(2005) 701 lõplik

KOMISJONI ARUANNE

**2004. AASTA ARUANNE PHARE NING ÜHINEMISEELSETE JA
ÜLEMINEKU VAHENDITE KOHTA**

{SEC(2005) 1773}

KOKKUVÕTE

Koos kahe muu Euroopa Ühenduste rahastamisvahenditega, nimelt ISPA (ühinemiseelse struktuuripoliitika rahastamisvahend) ja SAPARDiga (põllumajanduse ja maaelu arendamise liitumiseelne programm) on Phare programmi eesmärk aidata kandidaatriike ja ühinevaid riike nende ettevalmistamisel Euroopa Liiduga ühinemisel. Pärast kümne uue liikmesriigi ühinemist toetab Phare 2004. aastal ülejäänud kandidaatriike Bulgaariat ja Rumeeniat. Türgi saab jätkuvalt toetust enda ühinemiseelsete vahendite kaudu.

Phare ühinemiseelse abi eesmärk on aidata kandidaatriikidel ja ühinevatel riikidel tugevdada haldusasutuste ja institutsioonide tõhusat toimimist Euroopa Liidus, edendada õigusaktide vastavusse viimist Euroopa Liidu õigusaktidega, vähendada üleminekuperioodide vajadust ning soodustada majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust.

Programmide koostamine põhines Phare suunistel, mis vaadati uuesti läbi 2004. aastal, et toetada piiriülese koostöö määruse edasist vastavusseviimist INTERREGiga (regioonidevaheline programm), kohandada tuumaohutuse valdkonnas nõutavat eri lähenemisviisi ja rõhutada üleminekut laiendatud detsentraliseeritud rakendussüsteemile (EDIS).

Ühinemiseelse abi programmide kavandamine ja rakendamine Türgis peegeldas suurel määral Phare toetuse sisu ja meetmeid. Struktuurifondidega loodud programmijuhtimise detsentraliseeritud lähenemisviisi ettevalmistamisel on Euroopa Komisjon järjest enam intensiivistanud toetust Bulgaariale ja Rumeeniale, et jätkuvalt toetada riigiasutustel üleminekut Phare programmide juhtimisele ja rakendamisele.

Käesolev aruanne sisaldab ka teavet uutele liikmesriikidele antava üleminekutoetuse kohta, mis võeti kasutusele, et võimaldada institutsioonide väljaarendamise jätkamist eesmärgiga tugevdada ja kindlustada institutsionaalset ja haldussuutlikkust *acquis* rakendamisel. Programmide koostamisel lähtutatakse vajadustest, mis tulenevad komisjoni üldisest seirearuandest (november 2003).

1. AASTAÜLEVAADE

1.1 Laienemisprotsessi peamised saavutused aastal 2004

1. mail 2004. aastal sai Euroopa Liit 25 liikmesriigiga reaalsuseks. Kümne uue liikmesriigi ühinemine Euroopa Liiduga oli liidu ajaloo suurim laienemine.

Laienemine muidugi jätkub. 6. oktoobril 2004. aastal võttis komisjon vastu **laienemise paketi**, sealhulgas korrapärased aruanded Bulgaaria, Rumeenia ja Türgi kohta, laienemist käsitlev strategiadokument ja Türgi võimalikust liikmelisusest tulenevate probleemide mõjuhindamine.

Viidi lõpule ühinemisläbirääkimised **Bulgaaria ja Rumeeniaga**, lubades mõlemal riigil ühineda ELiga aastal 2007. Detsembrikuus toimunud Euroopa Ülemkogul kiideti heaks läbirääkimiste lõpuleviimine, pidades silmas ühinemislepingule allakirjutamist niipea kui võimalik aastal 2005.

Pidades silmas komisjoni 6. oktoobri 2004. aasta soovitusi, otsustati detsembrikuus toimunud Euroopa Ülemkogul alustada ühinemisläbirääkimisi ka Türgiga 2005. aasta oktoobris. Selle otsusega tunnustati Türgi saavutusi reformide läbiviimisel ja nähti ette, et jõustuvad õigusaktide võtmeosad ja kirjutatakse alla protokollile, millega Ankara leping laienes uutele liikmesriikidele, enne läbirääkimiste alustamist.¹

20. aprillil 2004. aastal soovitas komisjon alustada ühinemisläbirääkimisi **Horvaatiaga**. Nimetatud soovitusel tuginedes otsustati juunis toimunud Euroopa Ülemkogu istungil korraldada kahepoolne valitsustevaheline konverents läbirääkimiste alustamiseks Horvaatiaga 2005. aasta alguses.²

Kooskõlas ühenduse finantsperspektiivides aastateks 2007–2013 tehtud ettepanekutega tegi komisjon 29. septembril 2004. aastal ettepaneku luua ühinemiseelse abi vahend (IPA) Phare, ISPA, SAPARDi ja CARDSi asendamiseks ning praeguste ja tulevaste kandidaatriikide rahastamiseks. Sama otsusega tehti ettepanek luua naabusprogramm piki ELi ja kandidaatriikide vahelist välispiiri, hõlmates Phare piiriülest koostööd ning TACISE ja INTERREGi poolset rahastamist. Ajavahemikuks 2004–2007 on komisjon kehtestanud üldise lähenemisviisi SAPARDi ja ISPA raames veel olemasolevate rahaliste vahendite ümberjaotamise kohta. Horvaatia ühinemiseelse strateegia raames tegi komisjon ettepaneku võimaldada riigile juurdepääs kõigile kolmele olemasolevale ühinemiseelsele vahendile.

¹ 17. detsembril 2004. aastal toimunud Euroopa Ülemkogul oldi nõus komisjoni ettepanekuga ja otsustati alustada läbirääkimisi Türgiga 3. oktoobril 2005. aastal, tingimusel et protokollile Ankara lepingu kohaldamiseks ELi praeguse liikmeskonnaga kirjutatakse alla enne nimetatud kuupäeva. Allakirjutamine toimus 29. juulil 2005. aastal ja ametlik otsus läbirääkimiste alustamise kohta võeti vastu 30. oktoobril 2005. aastal.

² ELi liikmesriigid otsustasid 3. oktoobril Luxembourgis alustada ühinemisläbirääkimisi Horvaatiaga 3. oktoobril. Läbirääkimiste alustamine sai võimalikuks seoses ministrite nõukogu hinnanguga, et Horvaatia teeb täieulatuslikku koostööd ÜRO loodud Endise Jugoslaavia Rahvusvahelise Kriminaaltribunaliga (EJRK).

1.2. 2004. aastal toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumiste peamised järeldused

17.-18. juunil 2004. aastal toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumine Brüsselis:

Euroopa Ülemkogul rõhutati, et **Bulgaaria ja Rumeenia** on käimasoleva laienemisringi lahutamatu osa ja tuletati meelde, et juhtpõhimõtteid, mida kohaldati kümne uue liikmesriigi ühinemisläbirääkimiste suhtes, tuleks jätkuvalt kohaldada Bulgaaria ja Rumeenia suhtes, kes on sama ühendava ja pöördumatu laienemisprotsessi osa.

Euroopa Ülemkogul tervitati Türgis läbiviidud reformide edukust, kaasa arvatud mais vastu võetud tähtsaid ja laiaulatuslikke muudatusi põhiseaduses, ning samuti Türgi valitsuse jätkuvaid jõupingutusi Kopenhaageni poliitiliste kriteeriumide täitmisel. Euroopa Liit kinnitas oma kohustust, et kui 2004. aasta detsembris toimuval Euroopa Ülemkogul otsustatakse, et Türgi vastab Kopenhaageni poliitilistele kriteeriumidele, alustab Euroopa Liit viivitamatult ühinemisläbirääkimisi Türgiga.

Euroopa Ülemkogu kohtumine Brüsselis 4.-5. novembril 2004:

Euroopa Ülemkogu kuulas ära Euroopa Komisjoni presidendi ettekande, milles käsitleti **arenguaruandeid**, laienemist käsitlevat **strateegiadokumenti** ja **soovitusi** uutele liikmesriikidele, ja samuti komisjoni 6. oktoobril 2004. aastal avaldatud uuringu Türgi liikmelisuse väljavaadete seonduvate probleemide kohta.

16.-17. detsembril 2004. aastal Brüsselis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumine:

Euroopa Ülemkogul tervitati komisjoni 6. oktoobril 2004. aastal esitatud korrapärastes aruannetes Bulgaaria, Rumeenia ja Türgi kohta avaldatud järeldusi ja soovitusi, laienemist käsitlevat strateegiadokumenti, selles avaldatud soovitusi Türgile ja Türgi liikmelisuse väljavaadete seonduvate probleemide mõjuhindamist.

Euroopa Ülemkogul tuletati meelde, et Euroopa Liidu võime **võtta vastu** uusi liikmeid, säilitades samal ajal Euroopa lõimumise, on samuti oluline küsimus nii Euroopa Liidule kui ka kandidaatriikidele.

Euroopa Ülemkogul võeti arvesse, et **Bulgaaria** saab võtta kõik liikmelisusega seotud kohustused ühinemiseks ettenähtud ajal tingimusel, et ta sel eesmärgil teeb jätkuvalt jõupingutusi ja viib lõpule kõik vajalikud reformid ning täidab *acquis* kõikides valdkondades võetud kohustused edukalt ja õigeaegselt. Kaitseklauslites sätestatakse nende tõsiste probleemide käsitlemise meetmed, mis võivad tekkida enne ühinemist või kolme aasta jooksul pärast ühinemist.

Euroopa Ülemkogul täheldati rahuldusega, et **Rumeenia** saavutused *acquis* ja võetud kohustuste rakendamisel, eriti justiits- ja siseasjades ning konkurentsi vallas, võimaldasid ametlikult sulgeda kõik olulisemad peatükid 14. detsembril 2004. aastal, ja vastavalt sellele loodetakse riiki liikmesriikide hulka vastu võtta alates jaanuarist 2007.

Euroopa Ülemkogul tuletati meelde eelmisi **Türgiga** seotud järeldusi, mille kohaselt lepiti Helsingis kokku, et Türgi on kandidaatriik, keda võetakse liitu vastu samade kriteeriumide alusel nagu teisigi kandidaatriike. Nõukogult oodatakse nõusolekut komisjoni esitatud läbirääkimiste raamistiku kohta, et alustada läbirääkimisi 3. oktoobril 2005. aastal.

Euroopa Ülemkogul lepidi kokku, et ühinemisläbirääkimised üksikute kandidaatriikidega põhinevad **läbirääkimiste raamistikul**. Iga raamistiku korral, mille nõukogu kehtestab komisjoni ettepanekul, võetakse arvesse viienda laienemise ja areneva *acquis*’ kogemusi ning käsitletakse küsimusi, mis tulenevad kandidaatriikide endi saavutustest ning konkreetsest olukorrast ja eripärast.

2. PROGRAMMIDE KOOSTAMINE JA RAKENDAMINE: ÜLEVAADE

2.1. Phare programmi ja ühinemiseelne abi Türgile ning konkreetne abipakett Küprose põhjaosale.

2004. aastast alates ei ole kaheksa Kesk- ja Ida-Euroopa riiki ja kaks Vahemere maad, kes ühinesid Euroopa Liiduga 1. mail 2004. aastal, enam ühinemiseelse abi kasusaajad riigid. Siiski kehtestati Phare järk-järguline konkreetne mehhanism maksimaalselt 15ks kuuks, et võimaldada Phare programmide juhtimise nõuetekohane korrapärane üleminek ELi delegatsioonidelt riikide ametiasutustele.

Bulgaaria ja Rumeenia olid ainsad abisaajad riigid 2004. aastal.

Praeguste Phare suuniste kohaselt kasutatakse ligikaudu 65% Phare vahenditest institutsioonide väljaarendamiseks ja sellega seotud investeeringuks (millest vähemalt 30% on rakendusasutustele). Peamine institutsioonide väljaarendamise ja oskusteabe edastamise vahend on **mestimine ja kergmestimine**. See hõlmab liikmesriikide asjatundjate lähetamist kandidaatriikidesse, et nad aitaksid seal arendada teatavate konkreetsete *acquis*’ aspektide täitmise suutlikkust. Maksimaalselt 35% vahenditest eraldatakse majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust soodustavateks investeeringuteks.

Lisaks riiklikele programmidele ja Phare rahastatavale piiriülesele koostööle viidi läbi mitmed rohkem kui üht riiki hõlmavad horisontaalsed programmid. Nimetatud programmid hõlmasid tuumaohutust, statistika-alast koostööd ja ühenduse ametites osalemist, võrgustiku süsteemi, TAIEXi tegevust ning informatsiooni ja teabevahetuse programmi.

Türgi saab abi enda ühinemiseelse vahendi raames ja selle kaudu mitut riiki hõlmavatest horisontaalsetest programmidest. Türgi 2004. aasta ühinemiseelses finantsabi programmis keskenduti peamiselt Kopenhaageni poliitiliste kriteeriumide täitmisele, ühtlustamisele *acquis*’ga, avaliku halduse tugevdamisele, justiits- ja siseasjadele ning majanduslikule ja sotsiaalsele ühtekuuluvusele. Programm hõlmas ka Türgi kaasfinantseerimist tema osalemisel kuuendas raamprogrammis ja ühenduse haridusprogrammides.

Komisjoni otsust Küprose põhjaosale ette nähtud 2003. aasta konkreetse abipaketi kohta muudeti 11. augustil 2004. aastal (komisjoni otsus K(2004)3030), et tulenevalt referendumi tulemustest aprillis 2004 suunata abiprogramm ümber, suurendades assigneeringuid TAIEXi ja otstarbekusuuringutele. Nimetatud programmiabi juhib tsentraalselt komisjon. 2004. aasta lõpuks oli ÜRO Arenguprogrammi ja Briti Nõukoguga sõlmitud lepingute üldsumma 10,3 miljonit eurot.

2004. aasta rahastamine oli kooskõlas Kopenhaagenis toimunud Euroopa Ülemkogul tehtud järeldustega, milles kinnitati Bulgaaria ja Rumeenia uuesti läbi vaadatud tegevuskava ja Türgile abi andmise ülekandmine rubriigi 7 alla (ühinemiseelne abi).

Phare kulukohustuste kogusumma oli 757,7 miljonit eurot, sisaldades järgmist:

riiklikud programmid	577,8 miljonit eurot
tuumarajatiste tegevuse lõpetamise	85 miljonit eurot
Piiriülene koostöö	64 miljonit eurot
mitut riiki hõlmavad/horisontaalprogrammid	28,4 miljonit eurot

(NB! Ülejäänud 2,5 miljonit eurot on Phare kulukohustused Euroopa Koolitusfondile, mis kuulub haridus- ja kultuuripoliitika valdkonna haldusalasse.)

Riiklike programmide rahastamine jagunes järgmiselt:

Bulgaaria	172,5 miljonit eurot
Rumeenia	405,3 miljonit eurot

Türgi ühinemiseelses abiprogrammis lepiti kokku järgmiselt:

Türgi	245,9 miljonit eurot
-------	----------------------

See hõlmab riiklikku programmi (236,7 miljonit eurot) ja samuti horisontaalseid meetmeid, kaasa arvatud TAIEX ja toetuskulud.

Täpsemad andmed iga riigi Phare programmi ja Türgile antava ühinemiseelse finantsabi kohta on esitatud käesoleva aruande lisa riike käsitlevas I osas.

2.2. Üleminekutoetus

Kümme riiki, kes said varem Phare ühinemiseelset finantsabi (või konkreetset üleminekutoetust nagu Küpros ja Malta), kasutasid 2004. aastal esmakordselt institutsioonide väljaarendamiseks eriotstarbelist üleminekutoetust, mis võimaldas neil uutel liikmesriikidel tugevdada ja kindlustada institutsionaalset ja haldussuutlikkust *acquis* rakendamisel ja seega jätkata Phare raames algatatud institutsioonide väljaarendamise meetmeid.

Üleminekutoetus kui ajutine ühinemisjärgne rahastamisvahend loodi ühinemisakti artikli 34 alusel. Programmide koostamine põhineb komisjoni üksikasjalikus seirearuandes (november 2003) märgitud vajadustel. Nimetatud aruandes esitatakse näitena mittetäielik nimekiri peamistest õigusaktidest, kus esineb veel vajakajäämisi, kuid on välja jäetud valdkonnad, mis on abikõlblikud struktuurifondide raames rahastamiseks. Phare rahastatava institutsioonide väljaarendamise toetuse järjepidevuse eesmärgil on osa iga-aastase üleminekutoetuse vahendist eraldatud teatavatele mitut riiki hõlmavatele abisaajate programmidele.

Kulukohustused kokku moodustasid 189,6 miljonit eurot ning sisaldasid järgmist:

Riiklikud programmid	166,6 miljonit eurot
Horisontaal- ja mitut riiki hõlmavad programmid ja muud	23 miljonit eurot

Riiklike programmide rahastamine jagunes järgmiselt:

Küpros	9 miljonit eurot
Tšehhi Vabariik	17,1 miljonit eurot
Eesti	8,4 miljonit eurot
Ungari	18,4 miljonit eurot
Malta	11,8 miljonit eurot
Läti	6,7 miljonit eurot
Leedu	22,4 miljonit eurot
Poola	49,9 miljonit eurot
Sloveenia	8,7 miljonit eurot
Slovakkia	14,2 miljonit eurot

2.3. Ühinemiseelse abi koordineerimine

SAPARDi³ (põllumajanduse ja maaelu arendamise liitumiseelne programmi) eesmärk on aidata kandidaatriikidel lahendada põllumajandussektorite ja maapiirkondade struktuurilisel kohandamisel tekkivaid probleeme ning täita *acquis'd* CAPI (ühtne põllumajanduspoliitika) ja sellega seotud õigusaktide osas. SAPARDi tegevuse kohta saab põhjalikumat teavet SAPARDi 2004. aasta aruandest.

ISPA⁴ (ühinemiseelse struktuuripoliitika rahastamisvahend) keskendub eelkõige kandidaatriikide lähendamisele ühenduse infrastruktuuri suhtes kehtivatele nõuetele. Selle kaudu rahastatakse ka suuremaid keskkonna ja transpordi infrastruktuuri projekte. ISPA tegevuse kohta saab põhjalikumat teavet ISPA 2004. aasta aruandest.

Komisjoni poolt direktorite tasandil moodustatud nimetatud kolme ühinemiseelse vahendi kooskõlastuskomitee koosolek on toimunud 2004. aastal ühe korra.

Abi käsitleva ülddokumendi, milles komisjon andis Phare korralduskomiteele teavet abi kooskõlastamise kohta aastal 2004, esitas Phare korralduskomitee liikmesriikidele 10. juunil 2004. aastal. Nimetatud dokumendis määratakse kindlaks iga riigi jaoks soovituslikud kolmest rahastamisvahendist tehtavad aastased rahaeraldised, esitatakse teave Euroopa Investeerimispanka ja rahvusvaheliste finantsasutustega kooskõlastamise kohta ning vahendite detsentraliseeritud haldamisel saavutatud tulemused ja väljavaated. Eraldi aastaaruanne ühinemiseelse abi kooskõlastamise kohta annab Phare, ISPA ja SAPARDi tegevuse kooskõlastamise kohta põhjalikumat teavet.

³ Üldine teave SAPARDi kohta on põllumajanduse
http://europa.eu.int/comm/agriculture/external/enlarge/index_en.htm

peadirektoraadi veebilehel

⁴ Üldine teave ISPA kohta on regionaalpoliitika
http://europa.eu.int/comm/regional_policy/funds/ispa/ispa_en.htm

peadirektoraadi veebilehel

2.4. Koostöö Euroopa Investeeringispanga ja rahvusvaheliste finantsasutustega

Nagu eelmistelgi aastatel jätkus 2004. aastal koostöö Euroopa Investeeringispanga ja teiste rahvusvaheliste finantsasutustega vastavalt koostöö ja ühinemiseelse abi alasele vastastikuse mõistmise memorandumile.

Programmide koostamise ja rakendamise seonduvate ning menetluslike küsimuste kooskõlastamiseks korraldavad komisjoni talitused regulaarseid kohtumisi Euroopa Investeeringispanga ja teiste rahvusvaheliste finantsasutustega. Pidades silmas 2004. aasta mais Eliga ühinevate riikide ettevalmistamist üleminekuks ühinemiseelselt abilt ELi täisliikmelisusele, juhatas komisjon 26. märtsil 2004. aastal ka EÜ ja rahvusvaheliste finantsasutuste töörühma ning EÜ ja rahvusvahelist finantsasutuste tippjuhtidest koosneva EÜ ja rahvusvaheliste finantsasutuste kõrgetasemelist töörühma.

Kuna suuri infrastruktuuriprojekte, mille puhul tavaliselt nõutakse ka rahvusvahelist kaasrahastamist, rahastatakse nüüd ISPA raames, oli Phare kaasrahastamine piiratud.

Peamiseks kaasfinantseerimise vahendiks oli jällegi VKE rahastamisvahend, milles osalevad EIP, EBRD ja Euroopa Nõukogu Arengupank/KfW. Eesmärk on jätkata rahandussektori võimekuse arendamise kaasfinantseerimist, et arendada VKEd (VKE rahastamisvahendi kaudu) ja omavalitsuste rahastamist (omavalitsuste laenurahastu kaudu). Lisateave nende rahastamisvahendite kohta on esitatud lisa II osas.

3. PROGRAMMIJUHTIMINE

3.1. Laiendatud detsentraliseeritud rakendussüsteemi areng (EDIS)

Laiendatud detsentraliseeritud rakendussüsteemi akrediteerimisprotsessi eesmärk on hõlbustada kandidaatriikide haldusasutustele üleminekut ELi fondide haldamisele ja täielikult detsentraliseeritud rakendamisele. Kui on jõutud täieliku laiendatud detsentraliseeritud rakendussüsteemini, ei teosta komisjon enam üksikute tehingute süstemaatilist eelkontrolli, piirdudes vaid järelkontrolliga, kuid vastutab lõppkokkuvõttes siiski üldeelarve täitmise eest.

Ühinemisakti artiklisse 33 lisati laiendatud detsentraliseeritud rakendussüsteemi kehtestamise kohustus kümnes uues liikmesriigis nende ühinemise tähtajaks, mis andis ühinevatele riikidele märgatava tõuke sellele ülemineku viimaste ettevalmistustööde lõpuleviimiseks. Selle tulemusena viidi laiendatud detsentraliseeritud rakendussüsteemiga seonduvad ettevalmistustööd lõpule kõigis kümnes liikmesriigis 2004. aasta jooksul. Tuginedes komisjoni otsusele loobuda ühinemiseelsete fondide haldamise eelkontrollist, oli 2004. aasta lõpuks laiendatud detsentraliseeritud rakendussüsteem ametlikult lubatud kümnest uuest liikmesriigist üheksas (**Küpros, Tšehhi Vabariik, Eesti, Ungari, Leedu, Läti, Malta, Slovakkia ja Sloveenia**). Poola oli ainuke uus liikmesriik, kes ei saanud laiendatud detsentraliseeritud rakendussüsteemi akrediteerimist 2004. aastal, kuigi otsust selle kohta loodeti saada 2005. aasta esimestel nädalatel.⁵ Andmeid EDISE otsuse kohta kõigis 10nes liikmesriigis on iga riiki käsitleva osa punktis 1.

⁵ Poolale anti laiendatud detsentraliseeritud rakendussüsteemi akrediteerimine jaanuaris 2005.

2004. aasta lõpus oli olukord **Bulgaarias ja Rumeenias** järgmine: Bulgaaria ja Rumeenia mõlemad olid viinud lõpule EDISE esimese etapi (vajakajäämist hindamine) eesmärgiga minna EDISEle üle 2006. aasta esimeses pooles. Komisjon ja nimetatud riikide haldusasutused jätkasid protsessi kontrollimist kõrgetasemeliste töörühmade kaudu, mis loodi 2002. aastal kõikides Phare abi saavates riikides, et jälgida ning suunata üleminekut laiendatud detsentraliseeritud rakendussüsteemile.

Türgi võttis kasutusele detsentraliseeritud rakendussüsteemi 2003. aasta oktoobris soovitusliku eesmärgiga minna üle laiendatud detsentraliseeritud rakendussüsteemile 2007. aastal.

3.2. Järelevalve ja hindamine

Kontrolli- ja hindamisfunktsiooni esimene eesmärk on kontrollida ja hinnata abisaajatele riikidele ühinemiseelsete eesmärkide täitmiseks antava finantsabi tõhusust, hinnates programmide tulemuslikkust ja tehes saadud kogemustest järeldused. Teine eesmärk on toetada kohapealset kontrollimis- ja hindamissuutlikkuse arengut, et tugevdada riikide suutlikkust hallata ja juhtida ühinemiseelset abi.

3.2.1. Eelhindamine

2004. aastal jätkusid arutelud 2003. aasta Phare programmide programmeerimismehhanismide eelhindamise kohta 2004. aastal ja keskendusid veel töö käigus olevatele soovitudele, so süstemaatilise ja ametlikuma kvaliteedikontrollimehhanismi kasutuselevõtmisele.

3.2.2. Järelevalve ja vahehindamine

2004. aastal koostati välise vahehindamisprogrammide põhjal erinevate riikide, valdkondade *ad hoc* või teemade lõikes umbes 45 Phare programmide üksikaruannet, mis hõlmasid Phare ja muude ühinemiseelsete rahastusvahendite meetmeid ning samuti konsolideeritud kokkuvõtlikku aruannet Phare toetuse kohta, mida eraldati aastatel 1999–2002 ja rakendati kuni novembrini 2003.

Konkreetsed meetmed nimetatud valdkonnas hõlmasid järgmist: programmikavandamise vajakajäämisi käsitlevate seminaride lõpuleviimine enamikus liikmesriikides ja eriseminar asjakohaste mestimisse kaasatud huvigruppidega, et teha kindlaks meetmed mestimisvahendi edasiseks tugevdamiseks.

3.2.3. Järelhindamine

Hindamisüksus käivitas ajavahemikul 1999–2002 Phare riiklike programmide peamise välisjärelhindamise teostamise pakkumisprotsessi eesmärgiga alustada hindamist 2005. aasta esimeses kvartalis. Järelhindamine lõpetatakse 2006. aasta lõpus pärast 20-kuulist kavandatud perioodi.

3.3. Muud meetmed

Komisjoni teenistused võtsid mitmeid muid meetmeid, et parandada 2004. aasta tegevuskavade kvaliteeti ja toetada kohalikku järelevalve- ja hindamissuutlikkust. Konkreetseid meetmeid on kirjeldatud lisa II osa lõike 2 punktis 3.